

**Видатний російський фізіолог І. Т. Глебов
(до 75-річчя з дня смерті)**

Р. Я. Бенюмов і К. О. Лисенко

8 листопада 1959 р. минуло 75 років з дня смерті Івана Тимофійовича Глебова, одного з кращих представників вітчизняної фізіології XIX ст.

Глебов народився 24 червня 1806 р. (ст. ст.) в с. Глебово, Рязанської губернії. Він закінчив духовне училище і Рязанську духовну семінарію. В цій же семінарії раніше вчився І. Є. Дядьковський, а пізніше — І. П. Павлов. В 1826 р. Глебов поступив на Московський відділ Медико-хірургічної академії. На формування світогляду Глебова значний вплив зробили видатні російські вчені того часу — Є. О. Мухін, який викладав в академії анатомію і фізіологію, та І. Є. Дядьковський, який читав курс патології, терапії і клініки. Саме Мухін і Дядьковський були найбільш ранніми виразниками ідей нервізму, тих ідей, які дістали своє блискуче завершення в працях і науковій діяльності І. М. Сеченова та С. П. Боткіна. Їх вплив на Глебова виявився не лише у виборі ним спеціальності, але й у напрямі його наукових інтересів.

У І. Є. Дядьковського можна знайти вказівки на зв'язок вищих відділів нервової системи з внутрішніми органами: «...Вища нервова система має... зв'язок з усіма іншими системами і безпосередньо переходить в матерію систем, їй підпорядкованих...»¹.

Чудові висловлювання Дядьковський прагнув підкріпити експериментально. За його вказівкою і під його керівництвом дослідження діяльності нервової системи проводив його учень майбутній видатний фізіолог І. Т. Глебов.

Глебов захопився глибокими змістом і чудовими формою лекціями Дядьковського і серйозно зайнявся вивченням центральної нервової системи. Після закінчення Медико-хірургічної академії він продовжував свої наукові дослідження в тому ж напрямі і в 1834 р. захистив докторську дисертацію на тему «Про душевні явища з точки зору фізіологічної, терапевтичної та фармакологічної».

Одночасно з вивченням фізіології нервової системи І. Т. Глебов розробляє і питання порівняльної анатомії.

Після захисту дисертації він їде для удосконалення своїх знань в західноєвропейські країни. За три роки перебування за кордоном Глебов всебічно ознайомив-

¹ І. Е. Дядьковский, Сочинения, М., 1954, с. 194.

ся з клініками, лабораторіями, кабінетами багатьох відомих європейських вчених — Бернера, Мажанді, Мюллера, Рокитанського, Шванна та інших.

З метою збагачення своїх знань І. Т. Глебов під час перебування за кордоном вивчав флору і фауну Південної Європи. Він пройшов пішки всю Богемію і через Тірольські Альпи спустився в Італію. В околицях Верони він вивчав ящірок, у Венеції його увагу привабили морські тварини, в Марселі — поліпи. Він створив порівняльно-анатомічну колекцію препаратів з 500 різноманітних тварин, яку потім подарував Московському університету.

Незабаром після повернення на батьківщину в 1841 р. Глебов очолив кафедру порівняльної анатомії і фізіології на фізико-математичному факультеті Московського університету, а в 1849 р. після смерті професора О. М. Філомафітського очолив кафедру фізіології здорової людини на медичному факультеті. І. Т. Глебов перший в Росії організував кабінет порівняльної анатомії і фізіології, оснастив його мікроскопами й іншим устаткуванням і приступив до практичних занять із студентами з мікроскопічної техніки і гістології. І. Т. Глебов є ініціатором введення в Московському університеті мікроскопічних занять, і це було великим досягненням у методі викладання морфологічних та фізіологічних дисциплін. З приводу цього слід відзначити слова академіка Ф. В. Овсянникова, який, звертаючись до І. Т. Глебова на його ювілей, сказав: «З Вашим ім'ям нерозривно зв'язані спогади про мікроскопічні заняття студентів, вперше запроваджені Вами в Московському університеті»¹.

Наслідуючи славі традиції свого попередника О. М. Філомафітського, І. Т. Глебов широко впровадив у практику викладання експеримент, причому до виконання експериментів залучали і студентів.

Будучи природознавцем — еволюціоністом, І. Т. Глебов усі свої дослідження провадив у широкому порівняльно-анатомічному та порівняльно-фізіологічному аспекті. Треба також підкреслити, що І. Т. Глебов, як і інші передові біологи першої половини XIX ст. і зокрема К. Ф. Рулье, завжди підкреслював провідну роль зосиного середовища у формуванні реакцій організму, нерозривний зв'язок організму з умовами його існування. В своїх лекціях І. Т. Глебов висловлював оригінальні і при тому прогресивні думки про природу живих істот, допускаючи наявність проміжних форм між мертвою і живою матерією. У протилежність Вірхову, він не вважав, що клітина є єдиною простішою формою існування органічного життя. «Органічна матерія попередньо проходить різні фази, видозмінення форми перш ніж утворює організм...», — писав Глебов у 1856 р. в «Московском врачебном журнале».

Неоцінені заслуги І. Т. Глебова як організатора викладання фізіології. Він завжди керувався принципом «вчитися більше у природи, а не з книжок». Цього він навчав і своїх слухачів. «Всякий, кому припало вчитися в Московському університеті, — згадував С. П. Боткін, — пам'ятає те величезне враження, яке справили лекції професора Глебова на студентів. У вищій мірі ясне, живе і критичне викладання предмета збуджувало в слухачах той інтерес до науки, ту щиру любов до істини, які є однією з істотних умов розвитку справжнього вченого»².

І. Т. Глебов вірив у безмежні можливості науки, доводячи, що, коли буде в достатній мірі вивчена фізіологія, тоді будуть зрозумілі і ті умови, при яких зберігається здоров'я і виникає хвороба. Але, надаючи виключного значення для лікаря знання фізіології без якої, на думку Глебова, «медицина стає шарлатанством», він вимагав, щоб вивчення фізіології базувалося «на знанні фізики, хімії і природничої історії і при тому на знанні їх у такій глибині, докладності і з такою чіткістю, з якою дозволяє і вимагає в теперішній час їх стан»³. Вивченню власне медичних наук, за Глебовим, має передувати солідна загально-теоретична і природничо-наукова підготовка. Слід зазначити, що ці положення зберігають свою актуальність і в наші дні.

І. Т. Глебов невтомно доводив необхідність міцного союзу фізіології з медициною. Фізіологія, говорив він, початкова, вихідна частина практичної медицини, вона пояснює, що таке здоров'я, вона потрібна для пояснення хвороби, бо хвороба — це «видозміна фізіологічного життя», тобто фізіологія є основою патології. Таким чином, І. Т. Глебов виступав як гарячий поборник фізіологічного напрямку в медицині.

Тут потрібно також відзначити тривалий творчий зв'язок між І. Т. Глебовим і відомим російським хірургом XIX ст. Ф. І. Іноземцевим, у співдружності з яким Глебов виконав ряд експериментальних праць. Будучи одним з ранніх нервистів у нашій країні, Іноземцев благотворно впливав на розвиток наукових поглядів Глебова в напрямі вивчення центральної нервової системи. Творча співдружність Глебова і Іноземцева — приклад тісної співпраці передових російських вчених фізіологів і клініцистів, яка стала позитивною традицією вітчизняної медицини.

¹ Описание празднования юбилея 50-летней службы заслуженного профессора И. Т. Глебова СПб, 1881, с. 18.

² С. П. Боткин, Медицинский вестник, № 34, 1880.

³ Об отношении физиологии к прочим врачебным наукам. Отчет и речи императорского Московского университета, М., 1856.

В 1856
висловив ря
його початко
слизової обо
бов не згод
відбуваються
викликають
багатьма з
що голод ви
«атомах тіла
них центрів
від сприйня
ся, так би м
«І в звичай
атомах тіла
достатню інт
чуття». Ідея
нула вона на
учнем Глебо

В робот
дослідів Сеч
І. Т. Глебов
іrrадіацією з
диться в шл
вати відчутт
шлунка, при
«за яким сил
зв'язку закон
ряд з відкри
штовху для

В 1857
ка і плодотво
зидент акаде
дентом акад
М. М. Зініні
реобладнали
бігети, музеї
гістології, пр
зволено писат
демі були за
ченов та С.
маного ним
діяльності. В
рославін, В.

За свою
тичних лікарі
вильно оціни
XIX ст. Звер
де Ви читал
джувались ці

Товариш
Варшавського
з листом, в я
лось, коли сп
фізіології в М
середнього на
лика і така б
плодів є не з
Русі, а також
теті; в їх теп
доля з викла
ти фізіологію
в університет
Рязані по сен

¹ Ю. П.
идины, Советск
² Там же

ропейських вчених —

бування за кордоном
всю Богемію і через
живчав ящірок, у Ве-
ни. Він створив порів-
нянин, яку потім по-

Глебов очолив кафедру
культеті Московсько-
мафітського очолив
І. Т. Глебов перший
оснастив його мікро-
няття із студентами з
введення в Москов-
досягненням у мето-
приводу цього слід-
в до І. Т. Глебова
спогоди про мікроско-
ському університеті»¹
М. Філомафітського,
мент, причому до ви-

свої досліді про-
фізіологічному аспекті,
біологи першої поло-
відну роль звоніш-
ний зв'язок організму
овлював оригінальні і
каючи наявність про-
Вірхову, він не вва-
жичного життя. «Орга-
форми перш ніж ут-
врачебном журнале».
дання фізіології. Він
а книжок». Цього він
Московському універси-
чення, яке справляли
ве і критичне викла-
ту щиро любов до те-
го»².

ячи, що, коли буде в
умови, при яких збе-
значення для лікаря
шарлатанством», він
и, хімії і природничої
такою чіткістю, з якою
не медичних наук, за
природничо-наукова під-
вальність і в наші дні.
у фізіології з медици-
ничної медицини, вона
роби, бо хвороба — це
патології. Таким чи-
напрям у медицині.
між І. Т. Глебовим і
співдружності з яким
з ранніх нервістів у
кових поглядів Глебо-
співдружність Глебова
х вчених фізіологів і
щини.

луженного професора

и. Отчет и речи импе-

В 1856 р. Глебов опублікував роботу «Фізіологія апетиту чи голоду», в якій висловив ряд цікавих положень. Він піддав критиці теорії, які пояснювали голод і його початкову фазу — апетит тертям стінок шлунка одна об одну, подразненням слизової оболонки шлунковим соком чи жовчю, що потрапляє в шлунок, і т. п. Глебов не згоджується з дуже поширеним поглядом, що голод викликають зміни, які відбуваються в шлунку. В протилежність подібним теоріям він твердить, що голод викликають «зміни, які відбуваються в усьому тілі», недарма він супроводжується багатьма загальними явищами — неспокоєм, тугою, кволістю. І. Т. Глебов доводить, що голод викликається «втратою матерії або речовини» в усьому тілі, змінами в «атомах тіла», які впливають на периферію чутливих нервів, досягають відповідних центрів головного мозку і там усвідомлюються. Але це усвідомлення на відміну від сприйняття звуків, світла і т. п. «темне»: «усвідомлення темне, яке розливається, так би мовити, на всі точки нашого тіла, або правильніше... відчуття неясне». «І в звичайних умовах, — продовжує Глебов, — зміни, які весь час відбуваються в атомах тіла (обмін речовин), також впливають на периферію нервів, але через недостатню інтенсивність вони не доходять до свідомості, не викликають «темного» почуття». Ідея про «темне» почуття дуже цікава і нашою на питання, чи не вплинула вона на виникнення уявлень про «темне м'язове почуття» у Сеченова, який був учнем Глебова¹.

В роботі є ще одне цікаве положення, яке безпосередньо стосується наступних дослідів Сеченова. Заперечуючи роль змін у шлунку, як «причини і місця» голоду, І. Т. Глебов надає їм певної ролі у виникненні відчуття голоду, пояснюючи його іррадіацією з головного мозку по блукаючому нерву, кінцевий пункт якого знаходиться в шлунку. Навіть неістинні речовини, введені в шлунок, можуть заспокоювати відчуття голоду тому, що, викликаючи більш сильні подразнення в нервах шлунка, пригнічують іррадіацію. Це відбувається внаслідок фізіологічного закону, «за яким сильніше враження пригнічує в них (нервах) більш слабке». В цьому зв'язку закономірно також питання, чи не відіграли ці уявлення І. Т. Глебова (поряд з відкриттям братів Вебер гальмуючої дії блукаючого нерва на серце) роль поштовху для досліджень Сеченова центрального гальмування².

В 1857 р. І. Т. Глебов переїжджає до Петербурга. Тут починається його велика і плідна діяльність в галузі реорганізації Медико-хірургічної академії. Президент академії П. О. Дубовицький разом з І. Т. Глебовим, який став віце-президентом академії і членом учбового комітету, а також з секретарем академії М. М. Зініним провели корінну реформу системи викладання. Насамперед вони переобладнали і розширили матеріальну базу академії, створили нові лабораторії, кабінети, музеї. Одночасно були організовані нові кафедри — патологічної анатомії, гістології, практичної хірургії, душевних хвороб та інші; всім дисертантам було дозволено писати свої роботи російською мовою, що раніше не дозволялось. До академії були запрошені обдаровані молоді наукові співробітники і в їх числі І. М. Сеченов та С. П. Боткін. Одночасно Глебов здійснив організацію при академії задуманого ним так званого лікарського інституту для підготовки лікарів до наукової діяльності. В цьому інституті дістали підготовку такі видатні вчені, як О. П. Доброславін, В. М. Бехтерев, М. П. Кравков та багато інших.

За свою півнікову професорську діяльність І. Т. Глебов виховав тисячі практичних лікарів і багато вчених. Роль його як організатора наукових установ правильно оцінив проф. В. Г. Лашкевич, один з видатних терапевтів другої половини XIX ст. Звертаючись до Глебова в день його 50-річного ювілею, він сказав: «Там, де Ви читали лекції, виникали кафедри, а там, де Ви очолювали кафедри, зароджувались цілі інститути».

Товариш І. Т. Глебова по Московській академії медичний окружний інспектор Варшавського військового округу А. А. Боголюбов звернувся до нього в день ювілею з листом, в якому оцінював творчий і науковий шлях Глебова: «Нітрохи не помилюсь, коли скажу, що твоя діяльність як професора порівняльної анатомії і потім фізіології в Московському університеті, а потім як вченого адміністратора і безпосереднього наставника молодих людей в Медико-хірургічній академії була така велика і така багатоплідна, що зважити її оцінити її цілком без применшення всіх її плодів є не зовсім легким завданням. Теперішні вищі сьтила науки не тільки на Русі, а також і за кордоном — Боткін і Сеченов адже були твоїми учнями в університеті; в їх теперішніх блискучих видатних наукових заняттях, без сумніву, є немала доля з викладеного тобою. Адже ти перший, здається мені, почав на Русі викладати фізіологію демонстративним шляхом, з вівісекціями, які не проводились тоді ні в університетах російських, ні в академії... Я пишаюсь тобою як товаришем ще в Рязані по семінарії»¹.

¹ Ю. П. Лисицын, И. Т. Глебов — виднейший деятель отечественной медицины, Советская медицина, № 6, 1956, с. 85.

² Там же, с. 86.

Лікар Добролюбов з усією справедливістю віддає належне заслугам І. Т. Глебова в галузі широкого впровадження в практику викладання фізіології експерименту. Але історична істина вимагає того, щоб показати, що перший, хто впровадив у викладання фізіології лекційні демонстрації експерименту, був гідний попередник Глебова О. М. Філомафітський, а потім і В. О. Басов. Про це постійно говорив і сам І. Т. Глебов.

Гарячий патріот І. Т. Глебов з обуренням виступав проти «сліпого наслідування іноземної вченості», боровся за самостійність російської науки, пристрасно відстоював пріоритет російських вчених. Він рішуче виступав проти спроб принизити досягнення вітчизняних учених, перекутити історію нашої науки. Коли, наприклад, у 1859 р. в газеті «Северная пчела» з'явилось оголошення про курс публічних лекцій з фізіології, в якому підкреслювалось, що експериментальної фізіології в Росії до цих лекцій не було, Глебов негайно опублікував в «С.-Петербуржских ведомостях» статтю «На захист викладання фізіології в Росії». В статті він викрив «неправду і наклеп на наші учбові заклади», показуючи, що в Московському університеті починаючи з кінця XVIII ст. в наукових заняттях і викладанні широко користувались експериментально-фізіологічними дослідженнями.

Але прекрасний організатор учбової роботи, Глебов як вчений залишився майже невідомим. Він мало писав, його творча спадщина порівняно невелика, а в останні роки свого життя він повністю залишив наукову діяльність.

Бувши виразником найбільш прогресивних для свого часу наукових ідей і в основному стоячи на позиціях матеріалістичних, він іноді ухилився в бік ідеалізму. Наприклад, в його програмному виступі «Промова про відношення фізіології до інших лікарських наук»² в питанні про суть психічних явищ і про шляхи їх пізнання висловлені деякі його дуалістичні концепції. Але це були лише окремі помилки на довгому творчому шляху.

Оцінюючи історичне значення досягнень І. Т. Глебова в цілому, ми не можемо забути, що саме він один з тих вчених, хто підготував ґрунт для розвитку нового періоду вітчизняної медичної науки. Він зумів передати своїм учням і послідовникам позитивні традиції минулого і надихнув їх на дальші творчі шукання для збагачення науки новими досягненнями.

Глебов високо цинив своїх вчителів, але він розумів, що наука безмежна, і що всі досягнення минулого, які б вони не були значні, залишилися позаду. Творча думка Івана Тимофійовича Глебова, його допитливий погляд завжди були спрямовані в майбутнє. До цього він закликав і своїх численних учнів.

Київський медичний інститут,
кафедра історії медицини

Надійшла до редакції
5.VI 1959 р.

¹ Описание празднования юбилея 50-летней службы заслуженного профессора И. Т. Глебова, СПб, 1881, с. 42.

² Московский врачебный журнал, № 1—2, 1856.

ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ

Академік АН УРСР Р. Є. Кавецький
(до 60-річчя з дня народження)

У грудні 1959 р. минає 60 років з дня народження і 35-річчя наукової, педагогічної і громадської діяльності одного з видатних радянських патофізіологів — академіка АН УРСР Ростислава Євгеновича Кавецького.

Ростислав Євгенович народився в Самарі (Куйбишеві) в 1899 р. в родині лікаря. Після закінчення в 1925 р. університету він працював у Москві в лабораторії видатного радянського патофізіолога О. О. Богомольця. З 1931 р. вся наукова діяльність Ростислава Євгеновича пов'язана з Києвом, де він до 1953 р. очолював відділ експериментальної онкології Інституту експериментальної біології і патології Наркомздоров'я УРСР, а також працював в Інституті клінічної фізіології АН УРСР, директором якого він був з 1946 по 1952 р. З 1953 р. і до цього часу він керує лабораторією компенсаторних і захисних функцій Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР. З 1937 р. по 1955 р. очолював кафедру патологічної фізіології Київського Інституту удосконалення лікарів.

Діапазон наукових досліджень Ростислава Євгеновича надзвичайно широкий. Але основна проблема, яка завжди привертала його увагу, це питання етіології і патогенезу злоякісних новоутворень. Характерною рисою його наукових досліджень в цьому напрямі завжди було розуміння організму як єдиного цілого і пухлинного процесу як загального захворювання всього організму. Перші його дослідження були присвячені обміну речовин пухлинної тканини й організму — носія пухлини (дихання, гліколіз, лужно-кислотна рівновага).

Протягом ряду років Ростислав Євгенович і його співробітники вивчали питання про захисну роль сполучної тканини в патогенезі

пухлинного процесу, причому велику увагу було приділено розробці методів підвищення опору організму пухлинному росту, зокрема, шляхом стимуляції сполучної тканини за допомогою антиретиккулярної цитотоксичної сироватки (АЦС), запропонованою О. О. Богомольцем. Результати цих досліджень були узагальнені в монографії «Роль активної мезенхіми в диспозиції організму до злоякісних новоутворень» (Київ, 1938 р.). Під керівництвом Ростислава Євгеновича широко розробляються питання ролі нервової системи в пухлинному процесі. Проведені дослідження були узагальнені в праці «Пухлинний процес і нервова система» (Київ, 1959 р.), яка є першою монографією у світовій літературі, присвяченою цьому важливому питанню. В останні роки увагу Ростислава Євгеновича привертає вивчення ролі порушень ендокринної регуляції в розвитку злоякісних новоутворень.

Дослідницька діяльність Ростислава Євгеновича Кавецького пов'язана з прагненням практичного використання одержаних результатів, розробкою методів впливу на мезенхіму, на нервову й ендокринну системи з метою профілактики і терапії злоякісних новоутворень. Велику увагу приділяє також Ростислав Євгенович питанням хіміотерапії і застосуванню радіоактивних ізотопів з метою діагностики і лікування пухлинних захворювань.

Наукові інтереси Р. Є. Кавецького не обмежуються тільки проблемами, пов'язаними з експериментальною онкологією. На протязі всієї своєї наукової діяльності Ростислав Євгенович цікавиться питаннями реактивності і конституції організму. Він розробив ряд тестів, які характеризують реактивність організму і успішно застосовуються в клінічній практиці. Тепер під керівництвом Р. Є. Кавецького в Інституті фізіології АН УРСР група співробітників вивчає характер фізіологічних і патологічних реакцій в залежності від типу нервової системи.

Велику увагу приділяє Р. Є. Кавецький питанням наукової методології. Цій темі присвячена його брошура «Питання онкології в світі вчення І. П. Павлова», а також ряд статей в журналах «Комуніст України», «Медицинський журнал», «Архів патології» та ін.

Значний інтерес виявляє Р. Є. Кавецький до вивчення історії вітчизняної медицини. Він опублікував монографії «Біля джерел вітчизняної медицини» (Київ, 1954 р.) і «Вклад вчених Академії наук УРСР у розвиток медицини» (Київ, 1958 р.). Ростиславом Євгеновичем опубліковано понад 100 друкованих праць з різних питань теоретичної медицини, в тому числі ряд монографічних праць, що увійшли як окремі розділи в багатотомний підручник з патофізіології під редакцією О. О. Богомольця («Пухлини», «Лужно-кислотна рівновага», «Тканинне дихання») та в інші видання.

Р. Є. Кавецький—видатний організатор наукової роботи і активний громадський діяч. З 1952 р.— член Президії АН УРСР і Голова Відділу біологічних наук АН УРСР. Р. Є. Кавецький член Президії Вченої медичної ради Міністерства охорони здоров'я УРСР, Голова Республіканської комісії по координації досліджень з проблеми рака, член Правління Всесоюзного товариства патофізіологів і Всесоюзного та Українського товариства дружби і культурних зв'язків із закордонними країнами.

Протягом ряду років Ростислав Євгенович був відповідальним редактором «Медицинського журналу АН УРСР». Р. Є. Кавецький входить до складу редакційної колегії Української Радянської Енциклопедії, а також редакційної колегії Великої Медичної Енциклопедії. Як один з видатних радянських вчених Р. Є. Кавецький неодноразово представ-

ляв радянським читачам.

Великий вчений серед його слідчих і учнів.

Уряд Радянської держави нагородив його орденом Родженки града.

Р. Є. Кавецький

дальшого життя

З нагоди вшанування його діяльності

нашої країни

Євгеновичу

ської діяльності

ілено розробці
зокрема, шля-
тиретикулярної
Богомольцем.
афії «Роль ак-
новоутворень»
ча широко роз-
у процесі. Про-
инний процес і
рафією у світо-
В останні ро-
ролі порушень

Кавецького по-
ржаних резуль-
ервову й ендो-
існих новоутво-
ович питанням
метою діагно-

ся тільки про-
ю. На протязі
цікавиться пи-
робив ряд тес-
шно застосову-
Е. Кавецького
ивчає характер
типу нервової

наукової мего-
нкології в світ-
алах «Комуніст
ення історії віт-
джерел вітчиз-
емії наук УРСР
еновичем опуб-
теоретичної ме-
йшли як окремі
під редакцією
вага», «Тканин-

боти і активний
і Голова Від-
Президії Вче-
Р, Голова Рес-
леми рака, член
Всесоюзного та
з закордонними

повідальним ре-
ецький входить
Енциклопедії,
опедії. Як один
азово представ-

ляв радянську медичну науку на міжнародних конгресах і конференціях.

Велику увагу приділяє Ростислав Євгенович підготовці науковців: серед його учнів багато кандидатів і докторів наук.

Вчений постійно допомагає багатьом працівникам науково-дослідних інститутів і лікарям-практикам в їх науковій діяльності.

Уряд і Комуністична партія високо оцінили наукову і громадську діяльність Ростислава Євгеновича Кавецького, нагородивши його орденом Леніна. За участь у Великій Вітчизняній війні він нагороджений орденом «Червоної Зірки» і медаллю «За оборону Сталінграда».

Р. Є. Кавецький, як вчений-комуніст, віддає всі свої сили справі дальшого розвитку передової радянської медицини.

З нагоди 60-річчя з дня народження наукові працівники, вся численна армія працівників охорони народного здоров'я, громадськість нашої країни палко вітають видатного вченого і бажають Ростиславу Євгеновичу дальшої плідотворної і багатогранної наукової і громадської діяльності на благо нашого радянського народу.

Н. М. Туркевич, К. П. Балицький.